

EXCURSIE NAAR BOMAL

Chimpansee in actie tegen een opgezette vijand.

herhaalde malen presenteerde bij verschillende mannen. Inderdaad bij chimpansees bestaat er geen vaste band tussen man en vrouw.

Bijzonder boeiend waren de passages in de film waar chimpansees stokken hanteerden (werktuiggebruik) tegenover een opgezette luipaard. De stokken werden niet op de eerste plaats gebruikt om de potentiële roofvijand te doden, maar veeleer om door imponeren de panter te verjagen. Spreker vergeleek dit gedrag met het „mobbing” van zangvogels tegenover een roofvogel.

Dr. Th. Postmes, voorzitter van de Interlimburgse Biologen Vereniging, leidde de discussie.

Hierbij kwamen diverse punten ter sprake, zoals de dagindeling, de verzorging der jongen, agressie van mannelijke apen tegenover neger-vrouwen, seksuele „voorlichting” door de ape-moeder aan haar kinderen, houding tegenover ziekte en dood en andere onderwerpen.

Onder de aanwezigen waren enkele biologen die een half jaar geleden in Oost Afrika kennis maakten met Jane Goodall en haar werk, hetgeen de discussie een geanimeerd verloop gaf.

Het liep al tegen elf uur toen Dr. Postmes met 'n enthousiast dankwoord aan de heer van Orshoven de vergadering besloot.

Deze excursie had plaats op zaterdag 30 mei onder leiding van Dr. Dijkstra, de heer Leyssen en ondergetekende.

Na het aanvankelijk vrij matige aantal op-gaven voor deze excursie, was er bij het vertrek gelukkig toch een ruime belangstelling, $\pm$ 50 deelnemers.

Het weer was bij het vertrek wat somber met nu en dan motregen. Gelukkig klaarde het op en brak zelfs de zon door voordat het startpunt van de wandeling bereikt was. Het weer gedurende de verdere dag, evenals de waarnemingen op het gebied van planten en vogels maakten dat alle thuisblijvers groot ongelijk hadden niet aan deze excursie te hebben deelgenomen, die ons door een zeer fraai landschap voerde.

In het schilderachtige plaatsje Bomal stonden op een oude kerkmuur vele varensoorten; aan de voet groeiden diverse exemplaren van de grote smeerwortel.

Op de kalkrijke grashellingen groeiden o.a.: Paardenhoeftklaver (*Hippocrepis comosa*), Rozenkransje (*Antennaria dioica*), Bergnacht orchis (*Platanthera chloantha*), Aangebrande orchis (*Orchis ustulata*), Poppen orchis (*Aceras anthropophorum*), Vliegen orchis (*Ophrys insectifera*), Mannetjes orchis (*Orchis mascula*).

In het bos was een zeer gevarieerde en rijke plantengroei, we vermelden hiervan:

De vogelnest orchis (*Neottia nidus-avis*), Kever orchis (*Listera ovata*), zeer fraaie exemplaren van Salomonszegel (*Polygonatum officinale*) en veelbloemige salomonszegel (*Polygonatum multiflorum*), Eenbes (*Paris quadrifolia*), Peperboompje (*Daphne mezereum*), Engbloem (*Cynanchum vincetoxicum*), Witte rapunsel (*Phyteuma spicatum*).

Opmerkelijk was een koninginpage met een misvormde antenne. Het dier kon zich niet oriënteren noch zich in de lucht houden.

De heer Bult signaleerde 7 buizerden (of wespendienven?).

Tot slot is nog vermeldenswaard dat er vrij veel soorten gallen werden gevonden. We noerden: aardappelgal op eik, (door *Andricus inflator* HTG), Ananasgal op eik (door *Andricus gemmae* L.), Kegelgalletjes op beukenblad (door *Mikiola fagi* HTG), Esdoornblad met enorm veel uiterst kleine galletjes, vermoedelijk van *Phytoptus aceris* K.L.T.B.

C. van Geel.